

■ Siintävät vuoret

Ylioppilaslehden kevään viimeinen numero osui Peilajaan karvakouraan vasta syksyllä. Sen parempi, sai polon sydän lyödä vielä muutaman kuukauden tasa-tahtiin. Näet.

Valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijajärjestö Kannunvalajat on juhlinut 50-vuotista taivaltaan laulamalla Den gliderin -värssyä ja palkitsemalla Jaakko Iloniemen ja Klaus Helkaman.

Laura Kolbe vaatii tutkimaan sitä, miten "Suomen akademia on profiloitunut instituutiona urbaanissa kontekstissa".

John Lagerblom ylistää aukeaman verran Kullervo Rainiota, Paavo Seppästä ja Erik Allardtia, jotka pysäyttivät 1970-luvulla valtiotieteellisestä alkaneen Neuvostoliiton johtaman vallankumouksen. "Siitä minä olen ylpeä, että pääsin kuulemma hirttolistalle toiselle sijalle heti Seppäsen jälkeen", toteaa Kullervo Rainio.

Ja sitten lukemaan Heikki Aittokosken kuvausta venäläisen sielun ikuisesta rakkaudesta sortoon ja tuhoamiseen!

Miksi ostaa nykyisiä Ylioppilaslehtiä, kun kirjastosta saa 30-luvun numeroita ilmaiseksi?

■ Reilua puuhaa

Omasta suhteestaan venäläisiin Peilaja oppi yhtä sun toista uutta kesällä lukiesaan Ilta-Sanomia. Sen (1.8.) mukaan suomalaisten kuva itänaapureista on edelleen kaavoittumien kangistama. Ajattelemme kuulemma, että niiden 'naiset ovat ylimeikattuja', miehet 'likaisia ja mahorkanhajuisia', mutta muuten koko kansa lähinnä 'iloisia juoppoja'.

Peilajaan olan yli lehteä lukenut tuttava erehtyi arvelemaan, että hävityn sodan kateus ja katkeruus se siinä purkautuu. Mutta eihän toki, lehden asiasta haastattelema professori, nimeltään Matti Klinge, tietysti Esa Saarisen säestämänä kiirehti tämän torjumaan.

— Sota on reilua puuhaa, tokaisi professori Klinge.

■ Johdatusta moniarvoisuuden käsiteanalyysiin

Juuri kun kevät oli vaihtumassa kesäksi, menestyvän Keskisuomalainen-lehden aktiiviseksi tunnettu päätoimittaja Erkki Laatikainen ehdotti jutussaan Jyväskylää viestintätutkimuksen keskuksesi. Mikä ettei, tuumi Peilaja.

Mutta Laatikainen kirjoitti myös Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksesta ja sen professoreista. Laitos kuulemma aikoinaan "hohti punaisuuttaan ja pahimpaan aikaan vallankumouksellisuuttaan". Olipa hurjaa, ihmetteli Peilaja.

Tampereelta "uittaantui" moniin sanomalehtiin "merkittävä määrä luokkataistelutietoista taistolaisista joukkoja". Täytyi olla etevää sakkia, kun kykeni uittaantumaan, päätteli Peilaja.

Mutta Keskisuomalaiseen noita mätämunia ei uittaantunut. Siellä toimittajavallinnan kriteereihin kuului "moniarvoisuuden ja markkinatalouden arvostus". Eikö se kuulu myös vaikkapa Helsingin Sanomien arvomaailmaan, Peilaja kysyi. Miksi mätämuna kelpasivat Erkolle? Eikö moniarvoisuus käsitteenä voikin olla vain kollektiivinen eikä yksilön ominaisuus? Eikö toimituksissa kaivata kaikin mahdollisin tavoin ajattelevia?

Vielä pikku juttu: miksi Hesari on menestynyt Keskisuomalaistakin paremmin — markkinataloudessa?

■ Taantumus edistyksen tiellä

Laatikainen ehti kesän mittaan suomaan Peilajaan kaverien (siis tamperealaisten tiedotustutkijoiden) lisäksi myös suomalaisen journalismin. Journalismin päivillä hän esitti, että lehtiä pitäisi alkaa toimittaa enemmän markkinoinnin ehdoilla.

Peilajaan kaveri oli Lappeenrannassa ja kiukutti puheen myös Peilajaan tihruttavaksi. Siinä seisoo mm. että "journalistisesta itsenäisyydestä on rakennettu edistystä jarruttava keppihevonen" ja että "journalistiset syyt ovat monesti silkköjä tekoselityksiä, joita esittämällä

taantumus haluaa estää edistyksen". Puuttumatta tässä kielikuvan kiinnostavuuteen muuten Peilaja yrittää muistella, missähän näitä sanoja "edistys" ja "taantumus" viimeksi oikein toden teolla viljeltiin. Ettei vaan Laatikaisen nimeä löytyisi jostain Tampereen yliopiston takavuosien kätöksistä.

■ Hiivitään, hiivitään

Laatikaisen reipas ehdotus on, että juttuideota lehtiin pitäisi suuremmin ja rehdimminkin kysellä myös mainostajilta. "Jos torin puliukolta voidaan ottaa juttuvihjeitä, miksi ne eivät kelpaisi miljoonien tai kymmenien miljoonien mainosmarkkojen asiakkaalta?", hän kysyy.

Laatikaisen esitys oli muuten otsikoitu "Kun markkinointi hiipi toimituksiin toimitus hiipi markkinointiin". Peilaja lopettaa tällä kertaa Laatikaislukunsa kysymällä, miksi pitää "hiipiä"?

■ Tiedotusvälineille taivaan merkit — journalismikiistat ratkennet

Skeptikko-lehti 2/95 kertoi Jyväskylän yliopistossa pidetystä ufoseminaarista nimeltä Avaruuden nomadit — ufot kulttuurisena ilmiönä. Tilaisuuden suuri tähti oli loppuillasta paikalle saapunut *Juhan af Grann*, joka mieltei sananmukaisesti näytti tiedotusvälineille taivaan merkit, koska ne olivat katselleet hänen ufo-aiheista tv-dokumenttiaan "liian kriittisin silmin".

Grannin mukaan tiedotusvälineet eivät olleet ottaneet huomioon kansan mielipiteitä. "Jos kerran 70 prosenttia kansasta uskoo ufoihin, ei tiedotusvälineidenkään pitäisi olla sen kriittisempiä", Grann valisti.

Siinä siis ratkaisu! Journalismista ei enää kannata kiistellä. Kauan etsitty alan viisasten kivi, jonka löytämiseksi on turhaan oteltu sen seitsemät erät, on nyt hallinnassa.